

**การพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” โดยใช้
หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบ้านชายเคือง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร**
**Development of an English Supplementary Listening
Exercise, Entitled “ASEAN”, Using the Cooperative Learning
Theory for Grade 3 Students at Banchaikheung School,
Bungsamakhee District, Kamphaeng Phet Province**

เทพสิริรัตน์ เทพวัง^{1*} สกล เกิดผล² วีรพงษ์ อินทร์ทอง³
Thepsirirat Thepwang^{1*}, Sakon Kerdpol², Weerapong Inthong³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคือง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ รวมทั้งศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 16 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ระยะเวลาในการวิจัยรวมเวลาเรียนจำนวน 18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฟัง (3) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test)

^{1*} นักศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ประยุกต์การสอนภาษาอังกฤษ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม email: thepsirirat@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคือง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร มีประสิทธิภาพเฉลี่ย 89.23/76.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคืองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยเฉลี่ยในระดับมาก

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ การเรียนรู้แบบร่วมมือ

Abstract

The purposes of this study were to develop an English supplementary listening exercise, entitled “ASEAN”, using the Cooperative Learning Theory for Grade 3 students at Banchaieung School, Bungsamakee District, Kamphaeng Phet Province, based on the efficiency criteria of 75/75, to compare the students’ listening achievement before and after using the practices, and to study the student’s satisfactions with the subjects were 16 Grade 3 students studying Foundation English 3 course at Banchaieung School, Bungsamakee District, Kamphaeng Phet Province in the second semester of the 2014 Year. The purposive sampling method was used to select the sample group. The duration of the experiment was 18 hours. The research instruments were 1) the English supplementary listening exercise, entitled “ASEAN”, base on the Cooperative Learning Theory, consisting of 6 units, 2) a listening achievement test, and 3) a questionnaire measuring students’ satisfactions with the practices. The data were analyzed for mean, standard deviation, efficiency value, and t-test.

The research findings are summarized as follows.

1. The efficiency of the practices was found to be at 89.23/76.68, which exceeds the set criteria of 75/75.

2. Learning achievements of the students after implementing the practices were statistically significant at the .01 level.

3. Satisfactions of the sample group with the practices were generally found to be at the high level.

Keywords: English Supplementary Listening Exercise, Cooperative learning

บทนำ

ประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ ในปีพุทธศักราช 2558 ทุกฝ่ายต่างเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะภาคการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชน ถือว่าเป็นอนาคตที่สำคัญของประเทศ บทบาทและความสำคัญในการติดต่อสื่อสารจึงมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่ถือเป็นภาษาทางการของอาเซียนที่จะต้องใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ทางกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษ มีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ขึ้น ซึ่งประกาศใช้ระหว่าง พ.ศ. 2555-2559 กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยกำหนดยุทธศาสตร์หลายประการ เรียกว่า “ยุทธศาสตร์อาเซียน (สพฐ.)” ขึ้นเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้อ้างอิงตาม หลักสูตรแกนกลางอาเซียน หรือ ASEAN Curriculum Sourcebook มีเนื้อหากลางอาเซียน 5 กรอบเนื้อหา คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Knowing ASEAN) 2) การเห็นคุณค่าความเป็นหนึ่งและความหลากหลาย (Valuing Identity and Diversity) 3) การเชื่อมโยงโลกและท้องถิ่น (Connecting Global and Local) 4) การส่งเสริมความเสมอภาคและความยุติธรรม (Promoting Equity and Justice) และ 5) การทำงานร่วมกันเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน (Working Together for a Sustainable Future)

หากพิจารณาทักษะที่ใช้ในการสื่อสาร ทักษะการฟังเป็นทักษะพื้นฐานแรกในการเรียนรู้ภาษา และเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน มอร์เลย์ (Morley, 1984: 7) ได้ชี้ให้เห็นว่าการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มนุษย์ใช้ทักษะการฟังถึง ร้อยละ 50 ซึ่งสอดคล้องกับเฟย์เทิน (Feyten, 1991: 175) และออกซ์ฟอร์ด (Oxford, 1993: 206) ที่ได้สรุปเกี่ยวกับการใช้ทักษะต่างๆ ในชีวิตประจำวันว่ามนุษย์ใช้ทักษะการฟัง ร้อยละ 45 เช่นเดียวกับที่มัลโฮลแลนด์ (Mulholland, 1991: 58) ได้เน้นให้เห็นความสำคัญของการฟัง โดยกล่าวถึงการสื่อสารในชีวิตประจำวันว่า ในการสนทนานั้น โดยเฉลี่ยแล้ว ร้อยละ 50-60 ของเวลาทั้งหมดใช้ในการฟัง ดังนั้นทักษะด้านการฟังจึง

เป็นทักษะพื้นฐานทางการสื่อสารทางภาษาอังกฤษที่มีความสำคัญมากที่จะนำไปสู่ทักษะการพูด และทักษะทางด้านอื่นๆ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการฟัง ด้วยวิธีการสอน และสื่อที่เหมาะสมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งเป็นการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผู้เรียนมีการสื่อสารระหว่างกันมีปฏิสัมพันธ์ที่ ส่งเสริมกันระหว่างนักเรียนมีการอภิปราย อธิบาย ชักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สมาชิกแต่ละคนต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ สมาชิกกลุ่มต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนร่วมกัน มีการประเมินผล งานของกลุ่ม ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อช่วยกันปรับปรุง การทำงานและการเรียนให้ ประสพผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม (Johnson & Johnson, 1991) และใช้แบบฝึกทักษะมา เป็นสื่อในการจัดการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเชียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคือง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังก่อนเรียนและหลังเรียนสำหรับนักเรียนที่เรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเชียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคือง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเชียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคือง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเชียน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 และศึกษา ผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคือง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้แบบฝึกเรื่อง “อาเชียน” โดย แบ่งเนื้อหา ออกเป็น 6 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 Countries in ASEAN

เล่มที่ 2 The National animals in ASEAN

เล่มที่ 3 ASEAN Popular Dishes

เล่มที่ 4 The Weather in ASEAN

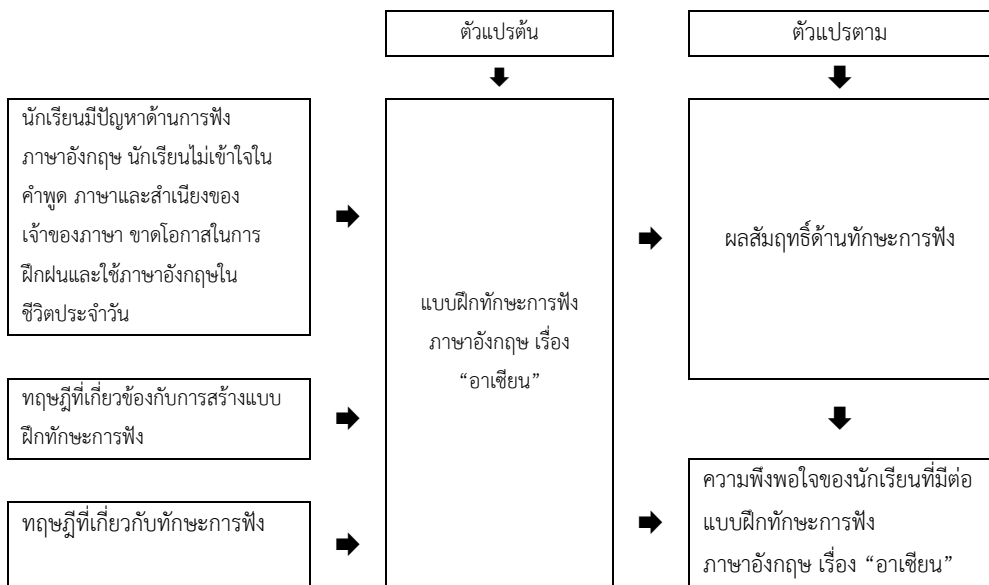
เล่มที่ 5 ASEAN Clothes

เล่มที่ 6 Travel in ASEAN

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 16 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง “อาเชียน” ใช้กลุ่มประชากรกลุ่มเดียว เก็บข้อมูลก่อนทดลองและหลังการทดลอง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ในกลุ่มโรงเรียนอำเภอบึงสามัคคี ที่ศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 105 คน จาก 9 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 16 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเชียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 6 เรื่อง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฟัง เรื่อง “อาเชียน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

2.3 แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเชียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

1) แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง อาเชียน จำนวน 6 แบบฝึก

1.1) ศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะการฟังตามแนวความคิดของเออร์ ริชาร์ด และอันเดอร์วูด (Ur, 1984: 35-148; Richards, 1983: 219-240; Underwood, 1993: 113)

1.2) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.3) ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องต่างๆ ในประเทศสมาชิกอาเซียนตามหลักสูตรอาเซียนและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่อาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม

1.4) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา แบบฝึก ชั่วโมง และ เวลาที่ใช้สอน

1.5) กำหนดจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟัง โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และความมุ่งหวังของการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร

1.6) นำจุดประสงค์มากำหนดขอบข่ายเนื้อหาในแบบฝึก

1.7) กำหนดเนื้อหา โครงสร้าง เวลาเรียน กิจกรรม คัดเลือกเนื้อหาที่มีความยาก-ง่ายของคำศัพท์ในการจัดทำกำหนดการสอนกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ตามแนวการจัดกิจกรรมการฟังของ (Underwood, 1993)

1.8) นำเนื้อหาที่คัดเลือกมาสร้างแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่องอาเซียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 เรื่อง ให้สอดคล้องตามแนวคิดของอันเดอร์วูด (Underwood, 1989: 113) ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.8.1) ขั้นก่อนการฟัง (Pre-listening) เป็นขั้นให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่กำหนดให้นักเรียนฟัง ทั้งด้านคำศัพท์และโครงสร้างทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก

1.8.2) ขั้นระหว่างการฟัง (While-listening) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนฟังสิ่ง/เรื่องที่กำหนดให้หลังจากที่ได้รับข้อมูลพื้นฐานมาบ้างแล้ว โดยในขั้นเรียนจะให้นักเรียนฝึกฟังสิ่ง/เรื่องที่กำหนดให้อย่างน้อย 2 ครั้ง โดยผู้วิจัยจะจัดกิจกรรมแตกต่างกันไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และลักษณะเนื้อหาที่กำหนดให้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่มีสื่อประกอบและง่ายต่อการทำกิจกรรม

1.8.3) ขั้นหลังการฟัง (Post-listening) เป็นขั้นการฟังครั้งสุดท้ายซึ่งกิจกรรมอาจเป็นการทบทวนหรือตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนว่ามีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด หรืออาจเป็นกิจกรรมที่นักเรียนประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการฟังไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.9) นำแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน

1.10) นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (สมนึก ภัททิยธนี, 2546: 218-220) และคัดเลือกเนื้อหาที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index

of Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 6 เรื่อง และปรับปรุงแก้ไขกรอบโครงสร้างเนื้อหา ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.11) นำแบบฝึกที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการฟังตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 75/75 โดยนำไปทดลองชั้นรายบุคคล ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านทุ่งข่าน อำเภอวังสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน จำนวน 3 คน จากนั้นทดลองกลุ่มเล็ก กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านทุ่งข่าน อำเภอวังสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 10 คน มีผลการเรียนระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน และไปทดลองภาคสนามกับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังชะโอน อำเภอวังสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน 35 คน

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการฟังภาษาอังกฤษ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการฟังภาษาอังกฤษเป็นแบบทดสอบเพื่อใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัยเลือกคำตอบ 3 ตัวเลือก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1) ศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือเทคนิคการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษของ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538)

2.2) ศึกษาความมุ่งหวังของหลักสูตร ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.3) คัดเลือกเนื้อหาที่มีความยากง่ายของคำศัพท์และโครงสร้างทางภาษาเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.4) สร้างตารางกำหนดเนื้อหาข้อสอบ (Table of Test Specification) โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้สาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.5) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการฟังภาษาอังกฤษจำนวน 1 ฉบับ โดยเป็นแบบปรนัยเลือกคำตอบ 3 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน ใช้เวลา 30 นาที

2.6) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบโดยพิจารณาจากความถูกต้องของภาษา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

2.7) นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (สมนึก ภัททิยณี, 2546: 218-220) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

2.8) นำแบบทดสอบหาค่าอำนาจจำแนก (r) และหาค่าความยากง่าย (p) เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.25 ขึ้นไป และข้อคำถามมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.375 - 0.75 จำนวน 20 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ริชาร์ด-สัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 197-198) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.409

2.9) นำแบบทดสอบที่วิเคราะห์แล้วจำนวน 20 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

3.1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

3.2) กำหนดกรอบเนื้อหาความพึงพอใจ ได้แก่ ความพอใจทางด้านรูปแบบของแบบฝึกทักษะ ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และด้านเนื้อหาของแบบฝึกทักษะ

3.3) เลือกประเด็นที่จะวัดความพึงพอใจและกำหนดวิธีการวัด ประเด็นที่จะวัดความพึงพอใจได้เลือกมาจากกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้และได้ทำการกำหนดอันดับคุณภาพ 3 ระดับ ซึ่งสอบถามในด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหาและด้านกิจกรรม โดยใช้ระดับคะแนนเป็นเครื่องบ่งชี้ระดับความพึงพอใจ โดยมีมาตราส่วนตั้งแต่ 1-3 โดยให้เลือก 3 ระดับ ดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

และนักเรียนจะต้องทำเครื่องหมาย (☐) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด 1 ช่อง

3.4) นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความสอดคล้องของโครงสร้างคำถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

3.5) นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามความพึงพอใจกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 117) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

3.6) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน ในขั้นการใช้แบบฝึก โดยให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจหลังการทำแบบฝึก แล้วหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1972) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .696

3.7) นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับแก้แล้ว ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในขั้นการใช้แบบฝึก โดยให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจหลังการทำแบบฝึก

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

บทที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนหลังเรียน			E1/E2
	คะแนน	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	คะแนน	ร้อยละ	
	เต็ม	เฉลี่ย	(E1)	เต็ม	เฉลี่ย	(E2)	
1	36	30.00	83.33	10	8.10	81.00	83.33/81.00
2	38	35.00	92.10	10	8.77	87.70	92.10/87.70
3	38	33.30	87.63	10	7.34	73.40	87.63/73.40
4	37	33.30	90.00	10	6.80	68.00	90.00/68.00
5	40	35.80	89.50	10	7.20	72.00	89.50/72.00
6	39	36.20	92.82	10	7.80	78.00	92.82/78.00
เฉลี่ย			89.23			76.68	89.23/76.68

ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร หลังการใช้แบบฝึกของกลุ่มทดลองภาคสนาม (35 คน) มีค่าประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 89.23/76.68 แสดงว่าแบบฝึกการฟังมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาตรฐาน เพราะคะแนนเฉลี่ยของแบบฝึกการฟังสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

บทที่	คะแนนก่อนเรียน		คะแนนหลังเรียน		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1 Countries in ASEAN	4.63	1.31	8.00	1.41	5.85**	.00
2 The national Animals in ASEAN	4.56	1.15	9.31	1.19	9.74**	.00
3 ASEAN Popular dish	5.00	1.46	7.31	1.40	5.09**	.00
4 The weather in ASEAN	2.63	1.25	6.63	1.40	7.87**	.00
5 ASEAN Clothes	3.69	1.74	6.31	1.82	6.01**	.00
6 Travel in ASEAN	5.44	0.89	8.19	1.55	7.65**	.00

** p < .01

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 6 บท

พบว่า หลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเชียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรทั้ง 6 บทเรียนนั้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D	t	Sig.
ก่อนเรียน	20	9.56	2.58	5.95**	.00
หลังเรียน	20	14.50	3.57		

** p < .01

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเชียน” โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจจากแบบประเมินความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมการฟังและแบบฝึกการฟังภาษาอังกฤษ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านรูปแบบ			
1.1 ฉันทู้สึกสนุกเมื่อต้องใช้แบบฝึกเป็นสื่อในการฟัง	2.75	0.57	มาก
1.2 เสียงของผู้พูดในบทเรียนการฟังชัดเจน เข้าใจง่าย	2.50	0.73	มาก
1.3 รูปภาพในแบบฝึกช่วยให้ฉันท้เรียนรู้น้ือหาและฟังได้ดียิ่งขึ้น	2.56	0.51	มาก
รวม	2.60	0.60	มาก
2. ด้านกิจกรรม			
2.1 กิจกรรมการฟังทำให้ฉันท้สนใจเรียนวิชาภาษาอังกฤษ	2.56	0.72	มาก
2.2 กิจกรรมการฟังทำให้ฉันท้สามารถนำคำศัพท์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	2.50	0.73	มาก
2.3 กิจกรรมการฟังในแบบฝึกทำให้ฉันท้รู้ข้อบกพร่องของตัวเอง	2.56	0.51	มาก
2.4 กิจกรรมในแบบฝึกมีความหลากหลาย ทำให้ฉันท้สนใจ	2.62	0.61	มาก
รวม	2.56	0.64	มาก
3. ด้านเนื้อหา			
3.1 ฉันท้รู้สึกภูมิใจเมื่อฉันท้ฟังแถบบันทึกเสียงแล้วตอบคำถามได้	2.37	0.80	ปานกลาง
3.2 เนื้อหาและกิจกรรมการฟังในแบบฝึกเป็นประโยชน์ต่อตัวฉันท้จริงๆ	2.68	0.48	มาก
3.3 เนื้อหาและคำศัพท์ในแบบฝึกทำให้ฉันท้พัฒนาการฟัง	2.69	0.48	มาก
รวม	2.54	0.72	มาก
รวมทั้งหมด	2.58	0.59	มาก

ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจจากแบบประเมินความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อกิจกรรมการฟังและแบบฝึกการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง “อาเซียน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการฟังเรื่อง “อาเซียน” มีความพึงพอใจต่อการเรียนและแบบฝึก ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) นี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านชายเคื่อง อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยการเลือกห้องเรียนจำนวน 1 ห้อง ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 16 คน ผลจากการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เรื่อง อาเซียน จากเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 75/75 พบว่าแบบฝึกการฟังที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 89.23/76.68 รายจุดประสงค์ในแต่ละบทนั้น นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา เมฆสุทัศน์ (2548) ซึ่งได้พัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่นมีค่าเท่ากับ 76.29/78.08 ถือว่ามีประสิทธิภาพที่ดี

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังจากได้รับการฝึกการฟังสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ในการฟังก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ เจริญสินธุ์ (2541) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่อง การใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 พบว่า แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 ชุด สามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ผลสัมฤทธิ์ทางทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมและแบบฝึกทักษะการฟัง 6 บทเรียน พบว่า นักเรียนมีความความพึงพอใจต่อกิจกรรม และแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษเรื่อง อาเซียน ในภาพรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าระดับความพึงพอใจ ($\bar{x}$) อยู่ระหว่าง 2.37–2.75 สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนวิภา เสนิย์วงศ์ ณ อยุธยา (2545) ที่ได้พัฒนาบทเรียนนิทานเพื่อเพิ่มความสามารถด้านการเขียนที่อ่อนทำให้นักเรียนไม่รู้สึกถูกทอดทิ้ง และทำกิจกรรมกับเพื่อนได้ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และเกิดความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนการฟังและการวิจัยในครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1 การสอนคำศัพท์ด้วยการใช้สื่อที่มีรูปภาพประกอบ เหมาะสมกับเนื้อหา ช่วยในการสร้างความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

1.2 ครูมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ต้องคอยให้ความช่วยเหลือและเป็นผู้อำนวยความสะดวก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ช่วยเหลือกัน และแสดงความสามารถของตน

1.3 แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่มีรูปภาพประกอบ มีเนื้อหาที่ไม่ไกลตัวนักเรียนและนักเรียนมีความรู้เดิมอยู่บ้างทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำรูปแบบการสร้างแบบฝึกทักษะการฟัง เรื่อง อาเซียน โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือไปบูรณาการกับหลักสูตรท้องถิ่นซึ่งเป็นเรื่องไม่ไกลตัวนักเรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยการสร้างแบบฝึกทักษะการฟัง โดยใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนทุกระดับชั้น เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึก และเปรียบเทียบความสามารถทางการฟังของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟัง

เอกสารอ้างอิง

- จุฑารัตน์ เจริญสินธุ์. (2541). การใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
เชียงใหม่.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- มนวิภา เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. (2545). การพัฒนาบทเรียนนิทานเพื่อเพิ่มความสามารถการเขียน
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย.
(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กทม: ประสานการพิมพ์.
- สุนันทา เมทสุทัศน์. (2548). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษตามหลักสูตรท้องถิ่น
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง จังหวัด
สุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร,
กรุงเทพมหานคร.
- อัญฉรา วงศ์โสธร. (2538). *แนวทางการสร้างข้อสอบภาษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- Cronbach, L. J. (1972). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper and
Row Publishers.
- Feyten, C. M. (1991). The power of listening ability: An overlooked dimension in
language Acquisition. *The Modern Lounge Journal*, (75), 175.
- Johnson, D.W. & Johnson, R.T. (1991). *Learning Together and Alone; Cooperative
and Individualistic Learning*. (5th Ed.). Englewood cliffs, New Jersey:
Prentice Hall.
- Morley, J. (1984). *Learning in ESL: Developing Self-Study Activities for Listening
Comprehension*. Harcourt Brace Jovanovich. Orlando.
- Mulholland, J. (1991). *Diagnosis, Management, and Treatment of Discogenic Pain:
Volume 3*. ISBN: 978-1-4377-2218-5 Copyright © 2012 by Saunders, an
imprint of Elsevier Inc.
- Oxford, R. L. (1993). Research update on teaching L2 listening. *System*, (21), 205-
211.
- Richards, J. C. (1983). "Listening Comprehension: Approach, Design, *Precedure*." *TESOL QUARTERLY*, 2(17), 219-240.
- Underwood, M. (1993). *Teaching Listening*. (5th ed.). New York: Longman.
- Ur, P. (1984). *Teaching Listening Comprehension*. Cambridge: Cambridge University
Press.